

Kedves Testvérek!

Tudatosan nem használom azokat a kifejezéseket az igehirdetés címében, mint „válási krízis” (pedig van benne igazság) vagy a „válás bűne” (pedig van benne igazság). Szakmailag, azaz pszichológiai/lelkigondozói és teológiai oldalról ezek a helytálló szakkifejezések a helyzet megragadására, de nekünk most, mint keresztyén gyülekezet, Isten népe úgy kell, hogy előttünk legyen a válás, mint ami nem egy lelkigondozói vagy teológiai kérdés csupán, hanem bennünket érintő, velünk és közöttünk megtörténő TRAGÉDIA. Mert valóban, a válás nem kisebb dolog, mint tragédia. Amit túl lehet élni, amiből lehet újat kezdeni... de amit kezeljünk annak, ami: tragikus esemény, amit senki sem kíván, és amit együtt kell hordozni... nem zárható ki. A tragédiában talán a legfontosabb az okok megtalálása és a kért vagy kéretlen segítségnyújtás mellett hogy sorsközösséget kell vállalnunk egymással!

Mi akadályozza ennek a sorsközösségnek a létrejöttét? Alapvetően az, hogy kizárjuk, akár démonizáljuk az ilyen történéseket. Öt lehetséges útja van a kizárásnak:

1. A közöny, azaz annak az elfogadása és a beletörődés abba, hogy nem lehet mit tenni, ez megtörténik, kivédhetetlen.
2. Igazolás: lehet találni egy okot, egy racionális, alátámasztható magyarázatot arra, miért történhet meg egy válás, miért van ilyen egyáltalán.
3. Ítélezés: ez talán a legegyszerűbb: ítéletet alkotni (akár a helyzet megismerése, megértése nélkül) arról, hogy ki a bűnös, miért bűn az, ami történt és mi az igazság.
4. Tabu, azaz nem beszélünk róla, kerüljük kínosan a témát, azt is, akit érint, úgy teszünk, mintha az, aki elvált, az meghalt volna – lehet, hogy tényleg halott is a számunkra.
5. Távolságtartás: ha nem velem történik meg, nem is kell foglalkoznom vele, így nem vagyok feltétlen közönyös, de megfelelő távolságot tartok az egész kérdéstől.

Mi hát a követendő hozzáállás? Isten arra hív minket, hogy elfogadjuk: Őelőtte senki sem különb! Nem általános értelemben, hanem konkrétan: aki érintett, aki büszke magára, aki közönyös... senki. Nem az elvált fél az elveszett: mindenki! Akkor is, ha van felelőssége, következménye annak, ha valaki rálép erre az útra.

Álljon most itt az istentiszteleten előttünk a fókuszban a felolvasott Igeszakasz 10-11. verse: „[10](#) A házásoknak pedig nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy az asszony ne váljon el a férjétől. [11](#) Ha azonban elválik, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön ki férjével! A férj se bocsássa el feleségét!”

Rendhagyó módon most nem hagyományos módon fogom kifejtetni az üzenetet, hanem 7 állítást fogalmazok meg, ezt adom át nektek.

1. Az egész családi kapcsolatrendszer nem könnyű! Erre az állításra, ha olyan gyülekezet lennénk, nagy „ámen”-eket lehetne mondani. Mert bizony erről beszél ez az egész szakasz. Kereteket kell tartani, jelezni kell dolgokat, emlékeztetni kell a gyülekezetet, foglalkozni kell vele, mert magától nem működik jól. Családban élni (az ember bűnös természete és Istentől való alapvető elszakadtsága miatt) nem könnyű, kihívással teli. Senkinek nem az, annak sem, akin nem látszik. Mindenkinek roppant nagy kihívás és mégis, Isten ebben akarja megmutatni az Ő dicsőségét és szeretetét. Közöttünk, a kihívásainkkal való küzdelem közepette is. Ezt mondjuk ki, hogy helyén kezelhessük a dolgokat!

2. A Biblia egyértelmű útmutatást ad a válás kérdésében. Persze lehet csürni-csavarni a dolgot, lehet vitatkozni, érvelni, teologizálni, de a Szentírásban elég sok helyen elég világosan előttünk van, hogy a válás nem az az út, amit Isten szán az embernek. Kereshetjük és meg is fogjuk találni, ahogy Isten elmondja: ne tedd. Ne tegyétek! Nem jó út ez. Nem oldja meg a dolgokat. A lekciónban is hallottunk egy ilyet, itt van előttünk az igehirdetés alapigéjében, és abban is, amikor Jézus mondja az őt kérdezőknek: „Mózes szívetek keménysége miatt engedte meg, hogy válólevelet adjon egyik a másiknak.”

És lehet, hogy felháborodsz (akár elváltként), hogy dehogynem oldja meg: nem kell szenvednem többet tőle. Esetleg bántalmazó kapcsolatban éltél (amit egyébként nem bántalmazó kapcsolatokban is „jól” lehet használni magyarázatként) és azt mondod: akkor Isten azt akarja, hogy szenvedjek? Lehet addig-addig keresni, míg található egy olyan magyarázat vagy legalább egy olyan lelkipásztor, aki ebben megengedő és kimondja: a Biblia alapján nem bűn a válás, el lehet válni, légy szabad...

Érdekes kérdés, hogy miért fontos valakinek az, hogy mit mond a Biblia erről? Miért fontos egy igazolást, megerősítést találni akkor, hogyha például eldöntötte már, mit szeretne... sokszor találkozom azzal, hogy kell egy kis megerősítés, ezért pontszerűen egy-egy kérdésre nézve keressük: na, erről mit mond a Biblia (mint valami törvénykönyv, ahol paragrafusokba szedve van az igazság). Ehelyett a Szentírás történeteket mond, Isten igazságát sok oldalról világítja meg és leginkább nemcsak megmondani akar dolgokat, hanem az Istennel való élő kapcsolatba hív.

3. A házassági elválás kérdése sajnos tökéletes eszköze a színterjedésnek a gyülekezetben. Maga a korinthusi gyülekezet nagyon jó volt abban, hogyan lehet egymáshoz képest jobbnak, rosszabbnak lenni, lehet versengeni („Én Pálé vagyok, én Apollósé...” vagy a kegyelmi ajándékok kérdése). Feltételezem, hogy a válás kérdése is kiváló lehetőséget adott a további színterjedésre, versengésre... ugyancsak a gyermeki magatartásra.

Értetlenül állhatunk ezelőtt, de ezen a ponton tekintsünk a szívünkbe: hogyan tesszük mi ugyanezt? Hogyan húzzuk ki akár magunkat és nyerünk némi visszaigazolást arról, hogy nem vagyunk mi annyira rosszak, hiszen legalább nem váltunk el... És így alakul közösségen vagy akár családon belül is ki a jók és rosszak világa, a szentek és a hitetlenek és sorolhatnám. Nem akarom elvenni ezzel annak a jelentőségét, hogy milyen jó a házassági szövetségben maradni, de hangsúlyozom, hogy semmiféle színterjedésre nem adhat ez okot.

4. Isten arra hív, hogy alázattal vállaljuk a küzdelmet és építsük egymást. Amikor az Igében azt olvassuk, hogy „az Úr parancsol”, akkor azt vehetjük egészen konkrétan. Akkor is, ha nem vagyunk hozzászokva a parancsszóhoz. Aki azonban katonai berendezkedésű szervezetnél valaha dolgozott, tudja, hogy a parancsszónak mi a jelentősége. Nem kérdés, hogy ki mit érez a parancsolással kapcsolatban, hanem azt meg kell tenni, mert a feljebbvaló felhatalmazottságából fakadóan azt mondja. Gondoljunk bele: Isten egy olyan autoritás, egy olyan feljebbvaló, aki ráadásul tévedhetetlen, mennyire érdemes rá figyelni és elfogadni az Ő szavát. Ráadásul ez az Isten a mi Mennyei Atyánk, aki hív, aki a szívünkbe is beszél, nemcsak ridegen parancsol, hanem bátorít is. És ugyanúgy, ahogy a 10 parancsolattal vagyunk: ez kötelez, ez hív minket, ez jó irányban tartja az életünket. És nem vagyunk farizeusok, nem gondoljuk, hogy be tudjuk tartani teljesen a törvényt, de a döntéseinket meghatározhatja és hívhat arra: kövessük ebben is Istent.

Ha pedig egy válás vagy válás közeli helyzetben vállaljuk ezt, akkor alázattal felvesszük a küzdelmet. Nem a másikkal, hanem magunkkal. Isten előtt. És kérjük és várjuk az Ő gyógyítását, jelenlétét az életünkbe. És rádöbbenhetünk, hogy igazából a társunk, aki ellen harcoltunk, őt nekünk építeni kellene. És ez kijózanító és megrendítő is: lehet, hogy aki egyébként is gyenge, sérült, azt mi tovább gyengítettük... Bűnbánat, Isten előtti megállás, testvéreim atekintetben, hogy mit tettünk, teszünk a másikkal, ha nem követjük Isten parancsát.

5. A felnőtté válás egyéni felelősségünk: kellemetlen, de nem lehetetlen dolog. Egy fontos kérdés az, hogy vajon miért szükséges, hogy más mondja meg azt, mi a helyes? Az apostol itt megmondja a gyülekezetnek, mi a helyes és azt gondolom, ez nem a kívánt állapot. Emlékezteti, tanítja őket, mert, ahogy megismerhetjük a korinthusi gyülekezetet, gyermekek, kiskorúak sok tekintetben. Nem nőttek fel, nem vállaltak felelősséget. Nem azt jelenti a felnőtté válás, hogy tökéletessé válik valaki, hanem hogy nem szorul rá folyamatosan, hogy más mondja meg neki, mi a helyes. Egy referenciaszemély, egy gyülekezet, a törvény, a lelkes. Az egyéni felelősség vállalása a felnőtté válás nagyon fontos következménye, amibe segíteni kell megérkezni egymást. Ezzel is sokszor találkozom a válásoknál: az egyik vagy mindkét fél gyermeki helyzetben van, úgy viselkedik, és ez vezet a kapcsolat menthetetlen megromlásához. És ennek a nem felnőtt viselkedésnek a része, hogy a felelősségvállalást szívesen hárítja másra (mert ha ő azt mondja, nem lehet elválni, de én elválok, akkor van okom megsértődni, távol maradni, hibáztatni, hogy ő nem elfogadó...). Persze parancsszóra nem lehet felnőtté válni – és bizony a gyülekezeti megítélése és kezelése sokszor eddig terjed ennek a kérdésnek: „Ne válj el! Nőj fel! Vállalj felelősséget!” De gondoljunk bele, ha valaki felnőtt léteére nem ment végig egy ilyen érési folyamaton, akkor parancsszóra, külső nyomásra ez meg fog történni?

6. Gyülekezetként vállaljuk a felelősségünket úgy, hogy segítjük felnőtté válni, felelősséget vállalni Isten népét. Szeretnék most a gyülekezeti felelősségről beszélni, ami az előzőkhez hasonlóan rendkívül fontos és sarkallatos kérdés. Pál nem egy embernek vagy egy házaspárnak írja a levelét, hanem egy gyülekezeti közösségnek. Ahol a válás, a rendezetlenség, a káosz, a pártoskodás mind mind csak tünet. A fő probléma azonban a kiskorúság, a felnőtté válás, az érettség hiánya. Egy keresztyén gyülekezet felelőssége (vezetők és tagok egyaránt), hogy mennyire segíti a tagjait felelősséget vállalni, felnőtté válni? Minden értelemben. Felnőtté, azaz önállóan gondolkodóvá, Krisztust elkötelezetten követővé, a hibáit beismerővé, olyanná, aki felelősséget tud vállalni, aki formálható, aki tud ember maradni, miközben keresztyén, aki nem szorul rá sem folyamatosan mások megerősítésére, de nem is önhitt és fölényes, aki nem bántódik meg állandóan... nem is sorolom inkább. A Gazdagréti Református Gyülekezet közösségében igyekszünk tenni ezért, együtt növekedni a hit útján. Ezért is vannak a különböző alkalmaink, a Tanítványság Iskolája belső képzési rendszerünk, a házicsoportok, a hétvégék, a nyári tábor és sorolhatnám. Mindez ezt szolgálja.

Hat kérdést kell mindenképpen feltennünk gyülekezetként a felnőtté válás segítésének témakörében:

- 6.1. Mit teszünk az egészséges közösségi működésért? – Lehet-e a közösségünk olyan hely, ahol lehet őszintén megosztani, támogatni egymást... - ahol lehet nem állandóan mosolyogni vagy szenvedni azért, hogy odafigyeljenek rám...
- 6.2. Milyen alkalmakat kínálunk a felnövekedésre a lelki és mentális értelemben vett felnőtté válásra?
- 6.3. Mennyire segítjük a házasságra készülőket? – A jegyesoktatás, a párok gondozása mennyire mutatja fel az evangéliumi értékrendet és segíti az érett elköteleződés felé a párokat?
- 6.4. Mennyire kísérik a házasságokat, mennyiben segítjük a prevenciót, házassággondozást? (házaspárosok, házaspárosok, női/férfi kör...)
- 6.5. Mennyire képviseljük Isten igazságát, a Biblia kijelentése alapján arra nézve, hogy nem a válás az út – szemben a kulturális narratívával, ahol ez egy teljesen természetes opció.
- 6.6. Mennyire képviseljük az evangéliumot azok felé, akiket fájdalmasan érint ez a téma, hogy van gyógyulás Krisztusban: helyreállítás, újrakezdés...

7. Legyünk együttérzők a válás, a tragédia idején

Végül pedig szeretnék beszélni, hogy mit tegyünk akkor, ha megtörténik, aminek nem kellene, ami fájdalmas és nehéz. Mit tegyen, aki már elvált, vagy akit elhagytak? És mit tegyen ilyenkor Isten népe? Jussanak eszünkbe Jeremiás siralmi, amikor az elpusztult Jeruzsálem felett sír (JSir 1): *Jaj, de magára maradt az egykor oly népes város! Olyanná lett, mint az özvegy. Nagy volt a népek között, úrnő a tartományok között, de kényszermunkássá lett! Sírva sír az éjszakában, könny áztatja arcát. Senki sem vigasztalja azok közül, akik szerették, barátai mind hűtlenné lettek, ellenségeivé váltak. A nyomorúság és terhes szolgálat után fogságba került Júda. Ott lakik a népek között, de nem talál magának nyugalom: üldözői mind utoléri nyomorúságában. Gyászolnak a Sion útjai, nincs, aki ünnepekre járjon. Kapui mind elpusztultak, papjai sóhajtoznak. Szüzei szomorkodnak, ő maga csupa keserűség! (...)Sokat vétkezett Jeruzsálem, beszennyezte magát. Korábbi tisztelői mind lenéznek, mert látták gyalázatát. Ő maga is sóhajtozott, és elfordult. Ruhája szegélye piszkos; nem gondolt a jövőre. Szörnyű mélyre süllyedt, nincs vigasztalója. Nézd, Uram, milyen nyomorult vagyok, ellenségem pedig milyen fölfuvalkodott! Rátette kezét az ellenség Sion valamennyi kincsére. Végig kellett néznie, amint bementek szentélyébe azok a népek, akikről megparancsoltad, hogy nem tartozhatnak a te gyülekezedhez! (...)Vétkeim igáját hordozom, köteleit az ő keze fonta. Mióta felkerült nyakamra, megtört az erőm. Olyanok kezébe adott az Úr, akikkel nem tudok szembeszállni. (...)Ezek miatt sírok én, szemem könnybe lábadt, mert messze van vigasztalóm, aki erőt önthetne belém. Fiaim odalettek, oly erős volt az ellenség. Sion kinyújtja a kezét, de nincs vigasztalója. Elnyomókat rendelt az Úr Jákób ellen körös-körül: tisztátalan lett közöttük Jeruzsálem. Igazságos velem az Úr, mert szembeszálltam parancsával. Halljátok meg mind, ti, népek, és lássátok fájdalmamat: szüzeim és ifjaim fogságba mentek. (...)Nézd, Uram, milyen nyomorult vagyok! Háborog a bensőm, vergődik bennem a szívem, mert nagyon engedetlen voltam.*

Sírató ének, fájdalom, gyász hangzott fel benne. Közös gyász: ez, amire Isten ilyenkor hív. Együtt sírni a sírokkal. Együtt érezni, együtt lenni a bajban. Nem felhánytorgatni, hogy „hát te is biztos hibáztál... mindig kettőn áll a vásár...”. Hanem csak ott lenni. Mikor felfordul minden, biztos pontnak lenni. Azért, hogy aztán legyen tere az újrakezdésről való bizonyágtételnek: Isten felépít! Isten helyreállít. Mindez nem feltétlenül jelent új társat... de Isten megadhat egy új kezdetet, amire számtalan szép példát láthatunk... a gyülekezetben is!

Kedves Testvéreim, őrizzen meg bennünket az Úr! Minden tekintetben! Az Ő kegyelmébe ajánljuk magunkat! Ne felejtsük el, hogy Istennél minden lehetséges. Válások bizony lesznek, ne legyenek illúzióink. Ne mondd: velünk ez nem történhet meg! Azt mondd: Isten jelenlétét keresem! A kezébe teszem le az életemet, életünket! Járjunk a szövetségben, Ő hűséges és megtart! Hordozzuk közösen az érintetteket és reménykedjünk abban, hogy Isten dicsősége megmutatkozhat rajtunk és közöttünk, ha Őt keressük!

Ámen!

Thoma László